

ÎNDRUMĂRI PENTRU MONOGRAFIILE SOCIOLOGICE

Dimitrie Gusti, Traian Herseni

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

BIBLIOTECA DE SOCIOLOGIE, ETICĂ ȘI POLITICĂ
CONDUSĂ DE
D. G U S T I
S T U D I I Ș I C E R C E T Ă R I

6

I N D R U M Ă R I
P E N T R U
M O N O G R A F I I L E S O C I O L O G I C E

REDACTATE SUB DIRECȚIA ȘTIINȚIFICĂ A D-LUI PROF.
D. G U S T I

ȘI CONDUCEREA TEHNICĂ A D-LUI
T R A I A N H E R S E N I

DE

B I R O U L C E R C E T Ă R I L O R S O C I O L O G I C E
D I N I N S T I T U T U L D E Ș T I I N Ț E S O C I A L E A L R O M ă N I E I

COLECȚIA OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,

Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant științific:

Lector univ. dr. Bogdan Ștefanachi

COLECȚIA OPERA OMNIA

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

Ediție anastatică

Iași, 2011

Tipo Moldova,

E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

BIBLIOTECA DE SOCIOLOGIE, ETICĂ ȘI POLITICĂ
CONDUSĂ DE
D. G U S T I
S T U D I I   Ș I   C E R C E T Ă R I

6

I N D R U M Ă R I
P E N T R U
M O N O G R A F I I L E   S O C I O L O G I C E

REDACTATE SUB DIRECȚIA ȘTIINȚIFICĂ A D-LUI PROF.
D. G U S T I

ȘI CONDUCEREA TEHNICĂ A D-LUI
T R A I A N   H E R S E N I

DE

B I R O U L   C E R C E T Ă R I L O R   S O C I O L O G I C E
D I N   I N S T I T U T U L   D E   Ș T I I N Ț E   S O C I A L E   A L   R O M ă N I E I

C O L E C Ț I A   O P E R A   O M N I A

I N S T I T U T U L   D E   Ș T I I N Ț E   S O C I A L E   A L   R O M ă N I E I
B U C U R E Ș T I   1 9 4 0

C U P R I N S U L

	Pag.
D. GUSTI: Un sistem de cercetări sociologice la teren	3
 I. CADRUL COSMIC:	
A. Introducere:	
a. Problemele sociologiei geografice (<i>Traian Herseni</i>).	22
b. Cadrul geografic al satului (<i>Ion Conea</i>).	31
B. Plan general pentru cercetarea cadrului cosmic (<i>Traian Herseni</i> și <i>H. H. Stahl</i>).	41
C. Planuri speciale:	47-77
a. Plan pentru cercetarea tipurilor de adăposturi (<i>I. Petrescu-Burloiu</i>).	47
b. Plan pentru cercetarea circulației (<i>I. Petrescu-Burloiu</i>).	57
c. Plan pentru cercetările etnobotanice (<i>Valeriu Butura</i>).	61
d. Plan pentru cercetările zoologice (<i>Raul Călinescu</i>).	74
D. Anexe:	
a. Formular pentru studiul tipurilor de adăposturi;	78
b. Formular pentru studiul circulației.	80
 II. CADRUL BIOLOGIC:	
A. Introducere:	
Problemele sociologiei biologice (<i>Dr. I. Făcăoaru</i>).	81
B. Plan general pentru cercetarea cadrului biologic (<i>Dr. D. C. Georgescu</i>).	91
C. Planuri speciale:	101-112
a. Plan pentru cercetarea obiceiurilor alimentare țărănești (<i>Traian Herseni</i> și <i>Witold Truszkowski</i>).	101
b. Plan pentru cercetările antropologice (<i>Dr. I. Făcăoaru</i>).	107
D. Anexe:	
a. Formular de recensământ și Instrucții;	112
b. Formular de anchetă medico-socială și Instrucții;	120
c. Formular pentru studiul alimentației și Instrucții;	126
d. Formular antropologic.	128

III. CADRUL PSIHIIC:

- A. Introducere:
 Problemele sociologiei psihologice (*Traian Herseni*). 129
- B. Plan general pentru cercetarea cadrului psihic (*Gh. Focşa*). 134
- C. Planuri speciale: 140-145
- a. Plan pentru cercetarea frunţaşilor din sat (*Silvia Dumitrescu*). 140
- b. Plan pentru convorbirile sociologice (*Traian Herseni*). 142

IV. CADRUL ISTORIC:

- A. Introducere:
 Problemele sociologiei istorice (*Traian Herseni*) 146
- B. Plan general pentru cercetarea cadrului istoric (*H. H. Stahl*). 150

V. MANIFESTĂRILE ECONOMICE:

- A. Introducere:
 Problemele sociologiei economice (*Mircea M. Vulcănescu*). . . 164
- B. Plan general pentru cercetarea manifestărilor economice (*Petre Gh. Stănculescu*). 169
- C. Planuri speciale: 183-196
- a. Plan pentru cercetarea industriei casnice (*Paula Herseni*). 183
- b. Plan pentru cercetarea păşunatului şi pădurăritului (*Traian Heroniu*) 194
- D. Anexe:
 Formular de buget şi Instrucţii. 196

VI MANIFESTĂRILE SPIRITUALE:

- A. Introducere:
 Problemele sociologiei spirituale (*Ion I. Ionică*). 202
- B. Plan general pentru cercetarea manifestărilor spirituale (*Ion I. Ionică*). 208
- C. Planuri speciale 219-338
- a. Plan pentru cercetarea vieţii religioase (*Octav Iosif*). 219
- b. Plan pentru cercetarea mitologiei şi ştiinţei populare (*Ion I. Ionică*). 228
- c. Plan pentru cercetarea credinţelor şi riturilor domestice (*Stefania Golopenţia*). 251
- d. Plan pentru cercetarea artei plastice populare (*Al. Dima*). 261
- e. Plan pentru cercetarea portului ţărănesc (*Marcela Focşa*). 274
- f. Plan pentru cercetarea graiului (*D. Sandru*). 280
- g. Plan pentru cercetarea literaturii populare (*Ion C. Cazam*). 292
- h. Plan pentru cercetarea vieţii muzicale (*C. Brăiloiu*). 311

i. Plan pentru cercetarea obiceiurilor și ceremoniilor (<i>C. Brăiloiu</i> și <i>H. H. Stahl</i>).	324
D. Anexe:	
I. Fișă de informator; II. Fișă de identitate; III. Fișă de frecvență.	339

VII. MANIFESTARILE MORAL-JURIDICE:

A. Introducere:	
Problemele sociologiei morale și juridice (<i>Traian Herseni</i>).	343
B. Plan general pentru cercetarea vieții juridice sătești (<i>H. H. Stahl</i>).	345
C. Planuri speciale:	357-364
a. Plan pentru cercetarea procesivității (<i>H. H. Stahl</i>).	357
b. Plan pentru cercetarea dreptului familial (<i>H. H. Stahl</i>).	357
c. Plan pentru cercetarea vieții penale (<i>Em. Constantinescu</i>).	361
d. Plan pentru cercetarea bunei cuviințe (<i>H. H. Stahl</i>).	362
e. Plan pentru cercetarea moralității (<i>Traian Herseni</i>).	363

VIII. MANIFESTARILE POLITICO-ADMINISTRATIVE:

A. Introducere:	
Problemele sociologiei politice și administrative (<i>Anton Golopenția</i>).	365
B. Plan general pentru cercetarea manifestărilor administrative (<i>Traian Herseni</i> și <i>Gh. Lupchian</i>).	368

IX. UNITAȚI, RELAȚII ȘI PROCESE SOCIALE:

A. Introducere:	
Sociologia unităților sociale (<i>D. Gusti</i>).	375
B. Plan general pentru cercetarea unităților, relațiilor și proceselor sociale (<i>Traian Herseni</i>).	379
C. Planuri speciale:	386-437
a. Plan pentru cercetarea familiei (<i>Xenia Costa-Foru</i>).	386
b. Plan pentru cercetarea gospodăriei țărănești (<i>Tr. Herseni</i> , <i>H. H. Stahl</i> și <i>M. Vulcănescu</i>).	388
c. Plan pentru cercetarea vecinătăților (<i>H. H. Stahl</i>).	391
d. Plan pentru cercetarea cetelor de copii (<i>Traian Herseni</i>).	392
e. Plan pentru cercetarea cetelor de feciori (<i>Traian Herseni</i>).	394
f. Plan pentru cercetarea Țiganilor și în special a „rudarilor” sau „băieșilor” (<i>I. Chelcea</i>).	397
g. Plan pentru cercetarea migrațiilor cu caracter economic la Moși (<i>Florea Florescu</i>).	405
h. Plan pentru cercetarea Moșilor aurari (<i>Florea Florescu</i>).	417

	<u>Pag.</u>
i. Plan pentru cercetarea pedagogică a unui sat (<i>Stanciu Stoian</i>).	424
j. Plan pentru cercetarea relațiilor sociale (<i>Eliza Retezeanu</i>).	434
 X. ATLASUL SOCIOLOGIC:	
Plan pentru Atlasul sociologic al României (<i>Traian Herseni și Ion I. Ionică</i>).	438
 XI. BIBLIOGRAFIE:	
Publicațiile Școlii sociologice dela București (<i>Paula Herseni</i>).	443
Anexă: Scrieri străine despre Școala sociologică dela București.	473
 XII. ANEXĂ:	
Indreptar pentru organizarea instrucției sociologice în școlile speciale de pregătire a tineretului.	476